

Tuyên Quang, ngày 09 tháng 9 năm 2019

BÁO CÁO

Tình hình phát sinh gây hại của bệnh chết héo trên cây keo trên địa bàn tỉnh theo nội dung phản ánh của Báo Nhân Dân

Thực hiện Công văn số 3050-CV/TU ngày 21/8/2019 của Tỉnh ủy về việc kiểm tra nội dung phản ánh của Báo Nhân Dân;

Sau khi kiểm tra tình hình phát sinh gây hại của bệnh chết héo cây keo trên địa bàn tỉnh, Sở Nông nghiệp và PTNT báo cáo như sau:

1. Về nội dung phản ánh của Báo Nhân Dân và tình hình gây hại của bệnh chết héo trên cây keo

- Ngày 19/8/2019, Báo Nhân Dân có bài viết “*Sớm khắc phục tình trạng keo chết hàng loạt ở Tuyên Quang*”, nội dung bài viết đã phản ánh đúng thực trạng cây keo trồng trên địa bàn tỉnh bị bệnh chết héo ở một số nơi.

- Theo kết quả theo dõi diễn biến tài nguyên rừng và đất lâm nghiệp tỉnh Tuyên Quang năm 2018, diện tích rừng của tỉnh hiện có 422.472 ha, trong đó có 189.000 ha rừng trồng; năng suất rừng trồng sản xuất năm 2018 đạt 80 m³/ha/chu kỳ. Hiện cây Keo (*Keo tai tượng, Keo lai*) là cây trồng rừng chủ lực của tỉnh với tỷ lệ trồng chiếm trên 80% diện tích.

Với tổng diện tích rừng hiện nay, đảm bảo tỷ lệ che phủ rừng trên địa bàn tỉnh đạt gần 65%, kinh tế lâm nghiệp của tỉnh đã phát triển tương đối khá, bước đầu giải quyết được nhiều việc làm và tạo thu nhập quan trọng cho người trồng rừng. Tuy nhiên, với việc đầu tư thâm canh rừng trồng, việc trồng thuần loài trong thời gian dài (*trồng liên tục nhiều chu kỳ với một loại cây trồng*) và chiếm tỷ lệ lớn như hiện nay là điều kiện thuận lợi để dịch hại phát sinh gây hại trên cây lâm nghiệp trong đó có bệnh chết héo cây keo.

- Tại Tuyên Quang, bệnh chết héo cây keo đã xuất hiện và gây hại rải rác từ năm 2006 đến nay. Theo kết quả phân tích của Trung tâm Nghiên cứu bảo vệ rừng - Viện Khoa học Lâm nghiệp Việt Nam, năm 2015 đã xác định nguyên nhân gây bệnh chết héo cây keo do các nhóm nấm *Ceratocystis sp*,

Phytophthora cinamomi, *Fusarium solani* gây hại, ngoài ra còn có một *Euwallacea fornicatus* mang nấm *Fusarium solani* gây hại trên rễ.

Bệnh thường gây hại nặng trên rừng keo trồng chu kỳ 2 trở đi, từ năm thứ hai đến năm thứ tư. Theo quan sát cây bị bệnh, vỏ cây bị thối đen, có vết nứt và có hiện tượng chảy gôm. Cây bị bệnh nặng lá chuyển màu vàng, giai đoạn cuối toàn bộ lá bị héo và treo trên cây; rễ bị thối, tuột vỏ và chết từng phần; cắt ngang thân bó mạch bị thâm đen, những cây bị nặng không có khả năng phục hồi và có xu hướng lây lan, có lô rừng tỷ lệ bị bệnh tới 80-90% số cây.

Năm 2019, qua kết quả điều tra của Chi cục Trồng trọt và BVTV, bệnh chết héo cây keo đã phát sinh gây hại tại các huyện Yên Sơn, Sơn Dương,..., tổng diện tích keo bị bệnh là 19,5 ha, trong đó nhiễm nặng 14,0 ha. Như vậy, diện tích keo bị bệnh chỉ chiếm 1 phần rất nhỏ trong tổng diện tích keo trồng của tỉnh (19,5 ha/145.711 ha chiếm 0,013 % diện tích cây keo)

2. Công tác điều tra, dự tính, dự báo, hướng dẫn phòng trừ

- Ngày 27/8/2015, Cục Bảo vệ thực vật, Bộ Nông nghiệp và PTNT đã có Văn bản số 1732/BVTV-QLSVGHR chỉ đạo việc kiểm tra và chủ động phòng chống bệnh chết héo trên cây keo, Sở Nông nghiệp và PTNT đã chỉ đạo các đơn vị chuyên môn tuyên truyền, hướng dẫn người trồng rừng cách nhận biết và các biện pháp phòng chống bệnh chết héo cây keo.

- Hàng năm, Sở Nông nghiệp và PTNT đã chỉ đạo Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật phối hợp với các Công ty Lâm nghiệp, Ban quản lý rừng và các chủ rừng.... thực hiện tốt công tác điều tra, phát hiện sâu, bệnh trên cây lâm nghiệp nói chung và bệnh chết héo cây keo nói riêng, từ đó hướng dẫn các biện pháp phòng chống kịp thời, phù hợp với tình hình thực tế của địa phương.

3. Công tác tuyên truyền, tập huấn

Sở Nông nghiệp và PTNT đã chỉ đạo các đơn vị chuyên môn thuộc Sở thường xuyên lồng ghép phổ biến cách nhận biết và các biện pháp phòng bệnh chết héo cây keo tại các lớp tập huấn kỹ thuật sản xuất mùa vụ tại các thôn bản cho người dân và chủ rừng; đồng thời, phối hợp với Đài Phát thanh và Truyền hình tỉnh, Báo Tuyên Quang tuyên truyền, đưa tin, hướng dẫn các biện pháp nhận biết và cách phòng chống bệnh chết héo trên cây keo.

4. Đánh giá chung

4.1. Thuận lợi

Trong thời gian qua, công tác phòng, chống bệnh cây rừng luôn nhận được sự quan tâm chỉ đạo của Ủy ban nhân dân tỉnh, Cục Bảo vệ thực vật, Tổng cục Lâm nghiệp ..., và có sự phối hợp chặt chẽ giữa Sở Nông nghiệp và PTNT,

các ngành chức năng và Ủy ban nhân dân các huyện, thành phố, các Công ty Lâm nghiệp trong công tác chỉ đạo, hướng dẫn phòng chống dịch hại.

4.2. Khó khăn

- Đây là đối tượng dịch hại phát sinh và có diễn biến phức tạp, không theo quy luật nên gặp nhiều khó khăn trong công tác điều tra phát hiện và phòng chống.

- Tỷ lệ cây giống chất lượng cao đưa vào trồng rừng còn thấp; công tác quản lý chất lượng cây giống lâm nghiệp có nơi chưa được quan tâm thường xuyên; vẫn còn nguồn giống được du nhập từ tỉnh khác, không rõ nguồn gốc, chất lượng cây giống chưa được kiểm soát. Một số người trồng rừng chưa chú trọng đến chất lượng cây giống, vẫn sử dụng giống rẻ tiền, không có nguồn gốc rõ ràng...

- Việc tổ chức thực hiện các biện pháp để phòng, chống bệnh chết héo cây keo gặp nhiều khó khăn và có những biện pháp chưa thể thực hiện được trên địa bàn tỉnh, như biện pháp phun thuốc hóa học (*do diện tích cây lâm nghiệp lớn, cây cao, địa hình đồi núi cao hiểm trở*) hoặc chưa thể thực hiện được ngay như biện pháp luân canh cây keo với cây trồng khác (*do cây keo là cây dài ngày, chưa đến thời gian khai thác*) chưa có giống cây lâm nghiệp nào hiệu quả kinh tế cao thay thế được cây keo trong trồng rừng sản xuất hiện nay.

- Việc tổ chức chỉ đạo phòng trừ dịch hại tại một số địa phương, một số chủ rừng còn chưa thực sự quan tâm, chưa thực hiện các biện pháp phòng chống liên tục, triệt để dẫn đến hiệu quả chưa cao.

5. Nhiệm vụ, giải pháp trong thời gian tới

Để phòng chống hiệu quả bệnh chết héo cây keo trên địa bàn tỉnh, Sở Nông nghiệp và PTNT tập trung chỉ đạo các đơn vị chuyên môn trực thuộc Sở tăng cường phối hợp với các đơn vị chuyên môn thuộc UBND các huyện, thành phố và UBND các xã, thị trấn, các Công ty Lâm nghiệp, các chủ rừng thực hiện tốt một số nội dung sau:

- **Về công tác tuyên truyền:** Tăng cường công tác phối hợp với Đài Phát thanh và Truyền hình tỉnh, Báo Tuyên Quang và các đơn vị liên quan tuyên truyền, hướng dẫn cách nhận biết, các biện pháp quản lý bệnh hại tổng hợp trên cây lâm nghiệp.

- **Về công tác điều tra, dự báo:** Tiếp tục chỉ đạo Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật tăng cường công tác điều tra, phát hiện và tham mưu ban hành các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn các đơn vị quản lý, kinh doanh, các tổ chức, cá

nhân được giao đất, thuê đất để trồng rừng sản xuất cách nhận biết và áp dụng các biện pháp quản lý bệnh hại tổng hợp trên cây lâm nghiệp.

- **Về công tác phòng chống bệnh:** Hướng dẫn các đơn vị, chủ rừng sử dụng các giống sạch bệnh, giống chống bệnh, giống có nguồn gốc rõ ràng, giống chất lượng cao để trồng rừng. Trồng rừng hỗn giao nhiều loài, luân canh cây keo và các cây lâm nghiệp khác để giảm thiểu sâu, bệnh hại cây rừng; đồng thời, áp dụng biện pháp quản lý bệnh hại tổng hợp, biện pháp canh tác kết hợp với biện pháp hóa học, cụ thể như:

+ Trong vườn ươm và vườn cây vật liệu: Xử lý đất bằng vôi bột, tăng cường sử dụng phân hữu cơ hoai mục, chăm sóc cây khoẻ để tăng khả năng kháng bệnh, tiêu hủy những cây bị bệnh, không lấy hom giống từ vườn cây bị bệnh.

+ Đối với rừng trồng giai đoạn 1 đến 3 tuổi không cắt tỉa cành vào mùa mưa và tránh gây vết thương cơ giới; những diện tích rừng bị bệnh nặng không có khả năng phục hồi, cần tiêu hủy ngay và rắc vôi bột vào vùng gốc rễ để ngăn chặn nguồn bệnh lây lan; trồng lại, luân canh bằng các giống cây bản địa như mỡ, xoan, trám...

+ Áp dụng biện pháp hóa học chủ yếu trong vườn ươm và vườn vật liệu; phun phòng chống bệnh hại bằng các thuốc trừ bệnh có phổ tác động rộng, sử dụng các loại thuốc thuốc phòng chống mọt để trừ mọt *Euwallacea fornicatus* trung gian truyền bệnh chết héo cây keo.

- **Về công quản lý, phòng chống dịch bệnh của các đơn vị, chủ rừng**

+ Tăng cường cập nhật các kiến thức về kỹ thuật chăm sóc cây rừng, biện pháp phòng, chống sâu bệnh hại cây lâm nghiệp qua các buổi tuyên truyền, tập huấn hoặc trên các phương tiện thông tin đại chúng; xác định việc phòng, chống bệnh trên cây rừng là việc làm cần thiết và kiên trì đó phải thường xuyên quan tâm để nâng cao giá trị kinh tế rừng trồng.

+ Thường xuyên kiểm tra, theo dõi, phát hiện sớm sự phát sinh gây hại của bệnh chết héo trên rừng keo và áp dụng phòng chống bằng các biện pháp quản lý bệnh hại tổng hợp trên cây lâm nghiệp kịp thời, hiệu quả.

6. Đề xuất, kiến nghị

Để công tác phòng chống sâu, bệnh hại cây trồng nói chung, bệnh chết héo trên cây keo nói riêng đạt hiệu quả, Sở Nông nghiệp và PTNT trân trọng đề nghị:

- **Ủy ban nhân dân tỉnh**

+ Tiếp tục chỉ đạo Ủy ban nhân dân các huyện, thành phố, Báo Tuyên Quang, Đài Phát thanh và Truyền hình tỉnh tăng cường tuyên truyền, hướng dẫn

nhận biết các đặc điểm sinh thái, quy luật phát sinh phát triển, các biện pháp kỹ thuật phòng chống bệnh chết héo cây keo kịp thời, hiệu quả.

+ Bổ sung kinh phí để Sở Nông nghiệp và PTNT xây dựng kế hoạch tuyên truyền, tập huấn, hướng dẫn nhận biết và thực hiện các biện pháp phòng chống bệnh chết héo cây keo.

- Ủy ban nhân dân các huyện, thành phố

+ Chỉ đạo các đơn vị chuyên môn thực hiện nghiêm túc công tác điều tra, phát hiện bệnh chết héo cây keo trên địa bàn quản lý; lồng ghép tập huấn khuyến nông về thực hiện các biện pháp kỹ thuật phòng, chống bệnh chết héo cây keo kịp thời, có hiệu quả phù hợp với điều kiện của từng địa phương.

+ Chỉ đạo các đơn vị chuyên môn tăng cường công tác phối hợp, theo dõi, phát hiện thống kê đầy đủ chính xác diện tích bị sâu bệnh gây hại trên cây lâm nghiệp nói chung và bệnh chết héo cây keo của đơn vị mình quản lý; báo cáo, đề xuất biện pháp xử lý về Sở Nông nghiệp và PTNT để tổ chức kiểm tra, theo dõi và thống nhất biện pháp phòng, chống hiệu quả.

- Các Công ty Lâm nghiệp, Ban quản lý rừng và các chủ rừng: Chủ động phối hợp với Trung tâm Dịch vụ Nông nghiệp các huyện, thành phố (*Bộ phận Bảo vệ thực vật*) thường xuyên kiểm tra, theo dõi, phát hiện và thống kê đầy đủ, chính xác diện tích bị sâu bệnh gây hại trên cây lâm nghiệp nói chung và bệnh chết héo trên cây keo của đơn vị mình quản lý để báo cáo Sở Nông nghiệp và PTNT; áp dụng phòng, chống bằng các biện pháp quản lý bệnh hại tổng hợp trên cây lâm nghiệp kịp thời, hiệu quả.

Sở Nông nghiệp và PTNT trân trọng báo cáo./.

Nơi nhận:

- Thường trực Tỉnh ủy;
  - Ủy ban nhân dân tỉnh;
  - Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy;
  - Giám đốc Sở;
  - Các PGĐ Sở;
  - UBND huyện, TP;
  - Các Công ty LN trên địa bàn tỉnh;
  - Đài PT và TH, Báo TQ;
  - Các Chi cục: TTBVTV, Kiểm lâm;
  - Trung tâm Khuyến nông;
  - Phòng KH-TC Sở;
  - Lưu VT, TTBVTV.
- (báo cáo)
- (phối hợp)
- (thực hiện)

**KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Nguyễn Đại Thành